

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentzii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă timbrul postal

S U M A R

Despre concepțiunea obligațiunei în dreptul primitiv roman și în special despre natura juridică a nexului de Alex. Cerban.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Carte de casație și justiție, secția I: Maria A. Athanasovici și alții cu Maria Al. C. Nicolescu-Ianca.*

Curtea de apel din Galați, secțiunea I: Gavrilă M. Ivanof.

Tribunalul județului Constanța: Ministerul Instrucțiunei Publice și Cultelor cu Angelina V. Petcu și alții.

JURISPRUDENȚA STRAINA. — *Autoritatea tutelară de supraveghere din Geneva. — Observațiune de S. R.*

Despre concepțiunea obligațiunei în dreptul primitiv roman și în special despre natura juridică a nexului

(URMARE *)

În afară de textul celor 12 table, reprodus în articolul precedent, găsim referitor la nexum, ca document mai vechiu și bazat pe isvoare juridice, textul lui Varro în „de lingua latina” VII, 105, care reproduce cele două definițiuni ale nexului, una dată de Manilius (consul în 605 a. U. C.) și cealaltă de Quintus Mucius (consul în 559 a. U. C.).

În privința formulărei exacte a acestui text, este controversă între romaniști; după manuscrisul codului Laurentian din secolul al XI-lea, reprodus în Bruns ¹⁾, textul ar urma să fie citit astfel: „Nexum Manilius scribit omne quod per libram et aes geritur,

in quo sint mancipia; Mucius, quae per aes et libram fiant, ut obligentur, praeter quae mancipio dentur”. Cei mai mulți romaniști emendează această din urmă parte în modul următor: „praeter quam ²⁾ sau praeter quom ³⁾ mancipio detur”.

Mai departe textul citat urmează: „Hoc verius esse ipsum verbum ostendit de quo quaerit; nam id est, quod obligatur per libram neque suum fit, inde nexum dictum”.

Milteis, în monografia sa asupra „Nexului” ⁴⁾, adoptase emendațiunile propuse de Puntchart ⁵⁾, și prin urmare citea textul astfel: „Nexum Manilius scribit (esse) omne (negotium) quod per aes et libram geritur, in quo sint mancipia. Mucius (negotia) quae per aes et libram fiunt, ut obligentur (personae) praeter quae mancipio dentur (scilicet personae liberae quae in causam mancipii dantur”, etc. (restul pasagiului ca mai sus). În cartea sa „Römisches Privatrecht” t. I, p. 138 și 139, revine asupra primei sale opinii și propune o altă citire a textului în felul următor:

„Mucius quae per aes et libram fiunt ut obligetur praeterquam mancipio detur”.

„Hoc verius esse ipsum verbum ostendit; nam id

2) Kübler, «Kritische Bemerkungen zum Nexum in Z. Sav. St.» t. 25, p. 256 și urm. Senn, op. cit., p. 60; Schlossmann, «Nexum», p. 23; Kleineidam, op. cit. p. 8; Milteis, op. cit. p. 139; astfel în ediția Codului Florentin de Spengel, 1883.

3) Huschke «Nexum», p. 32; Mommsen Z. Sav. St. t. 23, p. 349, nota 1; Kretschmar Z. Sav. St. t. 29, p. 244.

4) Z. Sav. St. t. 22, p. 100 și urm.

5) «Die moderne Théorie des Privatrechts», 1893, pag. 43.

*) V. *Dreptul* No. 58 și 60 a. c.

1) «Fontes juris romani antiqui», t. II, p. 62.

aes (în loc de *id est*) quod obligatur per libram neque suum fit, inde nexum dictum⁶.

Mitteis consideră prima lectură „ut obligentur, praeter quae mancipio dentur“ ca fără înțeles și în consecință propune înlocuirea lui „obligentur“ care n'are un subiect corespunzător la plural prin „obligetur“. Tot așa „praeter quam“ cu înțelesul de „praeter quom“, în loc de „praeter quae“ și „detur“ în loc de „dentur“, în partea finală a pasagiului din Varro Mitteis citește „id aes“ în loc de „id est“, admitând emendațiunea propusă pentru prima oară de Mommsen⁶) care invoacă în sprijinul acestei citiri textul din Festus: „nexum aes apud antiquos dicebatur, pecunia quae per nexum obligatur“, de unde ar rezulta că expresiunea „nexum aes“ era un termen tehnic. Mitteis se mai întemeiază pentru a susține această emendațiune pe pasagiul „neque suum fit“, care nu poate să aibă ca subiect de cât substantivul „aes“.

Huschke⁷) emendează pasagiul final a lui Varro: „ideo quia quod obligatur per libram“, etc...; Karlowa⁸) citește textul astfel: „nam idem quod obligatur (scilicet eadem pecunia obligatur) per libram“, etc..., pe când Lenel⁹) admite versiunea tradițională cu o mică variantă și anume: „id quod obligatur“ în loc de „id est quod obligatur per libram“, etc.

Toate emendările mai sus arătate prezintă inconvenientul că sunt arbitrare și nici nu sunt absolut necesare pentru înțelegerea textului lui Varro. În special, în ce privește emendarea propusă de Mommsen, deși pare seducătoare la prima vedere, totuși nu credem că prin ea se reconstitue textul lui Varro pentru următoarele două motive: în primul loc e puțin probabil ca Varro, după ce reproduce definiția lui Mucius în care se califică cu denumirea de *nexum*, în genere toate actele juridice care au un efect de obligațiune, „quae per aes et libram fiant ut obligentur“, să fi înțeles în frasa imediat următoare să restrângă sensul cuvântului *nexum* numai la cazul când obligațiunea are de obiect un „aes“. Dovadă evidentă că *nexum* n'avea înțelesul restrictiv care i se atribuie, rezultă din chiar textul lui Festus invocat

de Mitteis în sprijinul părerii lui Mommsen, ude găsim întrebuițată expresiunea „nexum aes“, iar nu „nexum“ pur și simplu, ceea ce dovedește că aceste două expresiuni nu erau considerate ca fiind identice și având aceeași sferă de aplicațiune. De aceea, după părerea noastră, pentru caracterizarea juridică a *nexului*, trebuie să ne servim de textul lui Varro astfel cum îl găsim în manuscrisul Codului Florentin, și nici măcar nu e nevoie, după cum propune Kübler¹⁰), ca în cuvântul „praeter quam“ să schimbăm pe *a* în *o* cetind în loc de *praeter quam*, *praeter quom*, fiindcă după cum arată Kleineidam¹¹), *praeterquam* poate fi întrebuițat și în înțelesul de *praeterquom*¹²).

Orcare ar fi interpretarea care s'ar da textului lui Varro cu privire la natura *nexului*, un lucru pare sigur și anume că, de și cei doi jurisconsulți, Manilius și Mucius, consideră *nexul* ca un act juridic ce se face *per aes et libram*, totuși definiția dată de Mucius este pusă de Varro în antitesă cu aceea a lui Manilius și acest lucru rezultă chiar din frasa finală: „hoc verius esse ipsum verbum ostendit“, etc., prin care Varro se realizează la opinia lui Mucius.

Antitesa aceasta există ea numai din punctul de vedere formal sau rezultă din o contrarietate de concepțiuni care ar fi existat între cei doi jurisconsulți în ce privește natura *nexului*? Răspunsul depinde de împrejurarea dacă cele două definițiuni reproduse de Varro pleacă dela două puncte de vedere deosebite sau din contra dela același punct de vedere. În acest din urmă caz, definițiunile date având de obiect caracterizarea juridică în fond a *nexului*, deosebirea existentă între ele implică în mod necesar o deosebire de concepție cu privire la natura *nexului*.

Schlossmann¹³) pretinde că n'ar exista nici o divergență între părerile celor doi jurisconsulți. În adevăr, s'ar putea susține că Manilius, preocupându-se de forma actelor juridice, consideră ca *nexum* orice act *per aes et libram gestum* și deci, întrebuițând această expresiune într'un sens generic, a putut să considere și mancipia ca făcând parte din această categorie de acte juridice. Din contra, Mucius preocu-

6) Z. Sav. St. t. 23, p. 349, nota 1.

7) Op și loc. cit.

8) «Römische Rechtsgeschichte», t. II, p. 552.

9) Op. cit., p. 94.

10) Z. Sav. St. t. 25, p. 256.

11) «Personalexekution der Zwölfafeln», 81.

12) În același sens Mitteis, op. cit., p. 138, nota 10.

13) «Altrömisches Schuldrecht und Schuldverfahren», p. 39 și 40

pându-se de fondul intrinsec al actului, ar fi avut în vedere, atunci când a definit nexul, scopul și efectul actului și a decis în consecință că numai acel „gestum per aes et libram“ poate fi calificat „nexum“ care dă naștere unui raport obligator (luând cuvântul „obligare“ în sensul curent), deci cu excluderea mancipațiunei.

Dacă însă nu există contrarietate de concepție între cei doi juriscônșulți, de oarece fiecare din ei definește nexul din alt punct de vedere, cum se face că Varro nu se raliază decât la părerea lui Mucius⁸ despre care zice „hoc verius esse“? Trebuie să admitem că Varro s'a preocupat de caracterul juridic al nexului, că a avut în vedere scopul și efectul acestei instituțiuni și de aceea a adoptat definițiunea lui Mucius care dă nexului un înțeles precis și tehnic ea referindu-se numai la acel act per aes et libram care dă naștere unui raport de obligațiune.

De aici rezultă însă că Varro a interpretat definițiunea dată de Manilius, ea fiind relativă la natura nexului, iar nu numai la forma lui, după cum pretinde Schlossmann, căci în acest din urmă caz desigur n'ar fi putut găsi nici o divergență între cele două opinii și n'ar fi declarat că consideră mai exactă definițiunea lui Mucius, fiindcă este incontestabil că din punctul de vedere al formei, nexum este un act per aes et libram ca și mancipium.

Dacă, în adevăr, definițiunea lui Mucius, admisă de Varro, consideră nexul ca un raport de obligațiune, făcând abstracție pentru moment care ar fi natura acelui raport, se pune întrebarea firească: ce rost are partea finală din definiție „praeterquam mancipio detur“? În adevăr, mancipațiunea fiind translativă de proprietate sau constitutivă de drepturi reale, adică dând naștere unui drept real, nu putea să fie clasificată între actele juridice care dau naștere la obligațiuni și deci exclusiunea expresă, menționată de Varro în definițiunea lui Mucius, ar fi o tautologie inutilă, căci revine la a zice: „nexum este actul juridic făcut per aes et libram cu efect de obligațiune, exceptând mancipațiunea, adică actul cu efect de drept real“. Cu asemenea logică, exclamă Lenel, Mucius n'ar fi devenit fondatorul jurisprudenței romane clasice¹⁴!

Discuțiunea în privința înțelesului pasagiului final „praeterquam mancipio detur“ în raport cu nexum, se face în ipoteza în care acest pasaj s'ar considera ca o reproducere exactă din definițiunea lui Mucius.

S'ar putea însă susține și s'a susținut cu mult temei¹⁵) că, în realitate, acest pasaj final nu emană dela Mucius, ci este un adaus făcut de Varro, care a căutat prin această complectare să pună în relief divergența de păreri care există între cei doi juriscônșulți a căror definițiuni le reproducea. De asemenea și pasajul final din definițiunea⁷ lui Manilius „in quo sint mancipia“ trebuie să fie considerat ca un adaus a lui Varro, ca să accentueze și mai mult antiteza între Manilius și Mucius. În adevăr, pe de o parte pasajul „in quo sint mancipia“ în care verbul „sint“ la conjunctiv corespunde la optativul nostru și deci implică o explicațiune complimentară dată de Varro. Acest lucru reese și mai bine când comparăm definițiunea lui Manilius cu aceea a lui Gallus Aelius, reproducă de Festus, care-i concepută în termeni aproape identici: „Nexum est, ut ait, Galus Aelius, quodumque per aes et libram geritur“ și unde această frasă complimentară lipsește. Pe de altă parte, „praeterquam mancipio detur“, unde verbul „detur“ este și el la conjunctiv, având același înțeles optativ ca și în frasa precedentă și fiind la singular are un subiect deosebit de subiectul frasei principale de care depinde și care este la plural. Această lipsă de concordanță, nu se poate explica decât prin aceea că frasa incidentă este un adaus a lui Varro cu subiectul subînțeles „quod“ în sensul de „id quod“, ceace.

În afară de textele până acum citate, mai avem ca material de informațiune pentru caracterizarea naturii juridice a nexului și pasajul din Varro care urmează imediat după definițiunile lui Manilius și Mucius: „Liber qui suas operas in servitute pro pecunia quam debebat, dum solveret, nexus vocatur ut ab aere obaeratus“. Varro ne vorbește în acest text de un debitor care-și angajează serviciile sale creditorului pentru plata datoriei.

Este incontestabil că textul în starea în care ni-a fost transmis este incomplet, căci lipsește predica-

14) Z. Sav. St. t. 23, p. 91; în același sens Schlossmann «Nexum» p. 43.

15) Kübler, op. cit., în Z. Sav. St. t. 25, p. 259 și urm.; Senn op. cit. p. 61, nota 3 și p. 63.

tul propozițiunii incidente relative : „qui suas operas“. S'au propus diferite emendațiuni : astfel Huschke ¹⁶⁾ fiind preocupat de ideea de a găsi cu orice preț în texte o dovadă a concepțiunii sale în privința caracterului executoriu al nexului, propune următoarea restituțiune arbitrară : „liber qui suas operas în servitute pro pecunia qua damnas debebat“, etc.

Emendarea generalmente admisă este cea de „debet dat“ în loc de debebat, astfel încât predicatul lui liber qui suas operas, este dat ¹⁷⁾ ; Mommsen ¹⁸⁾ admite și el, în fond, această emendare, însă din punctul de vedere gramatical îi dă o altă formă „debebat, dabat“ astfel în cât să fie o *consecutio temporum* față de indicativul prezent „vocatur“, restituțiune admisă și de Schlossmann ¹⁹⁾.

Karlowa ²⁰⁾ propune citirea următoare : „liber, qui suas operas în servitute pro pecunia per libram debebat“, etc., înlocuind pe quam prin per libram, emendare admisă de Kretschmar ²¹⁾ :

În fine, Schlossmann ²²⁾ consideră că emendările propuse până acum de interpreți, nu completează suficient pasagiul lui Varro și în consecință intercalează în partea finală a textului, între cuvintele „vocatur“ și „ut ab aere obaeratus“, expresiunea „a nectendo“, astfel încât textul ar trebui citit : „nexus vocatur a nectendo ut ab aere obaeratus“, susținând că Varro prin aceste cuvinte ar fi vrut să stabilească origina etimologică a cuvântului „nexus“ și să arate că nexus derivă dela nectendo după cum obaeratus ab aere !

Deci, după părerea lui Schlossmann, ar trebui să admitem că Varro ar fi atribuit cuvântului nexum două origini etimologice în două frase consecutive : odată, considerat ca act juridic, ar deriva dela „neque suum fit“, și altă dată, considerat ca nexus, adică debitor, ar deriva dela nectendo ! După părerea noastră, înlăturând emendările care schimbă textul așa cum ne-a fost transmis, nu trebuie să admitem

16) Op. cit. p. 66.

17) In acest sens Bruns Fontes, ed. VI, p. 63 ; Mitteis în Z. Sav. St. pe 118 și 118 și «Römisches Privatrecht» p. 137, nota 4, Senn op. cit. p. 72.

18) Z. Sav. St. t. 23 p. 354, nota 3.

19) Altrömisches «Schuldrecht und Schuldverfahren» p. 36.

20) «Römische Rechtsgeschichte» t. II, p. 552.

21) Op. cit. p. 251 și 252, nota 1.

22) Op. cit. p. 33 și 34.

decât o singură modificare, aceea de „debebat“ în „debet dat“.

În ce privește ultimul text referitor la materia noastră și anume a lui Festus, 165 : „Nexum aes apud antiquos dicebatur, pecunia quae per nexum obligatur“, n'avem nimic de zis în ce privește redactarea lui, de oarece textul este foarte clar și nu comportă nici o emendare.

În articolul viitor vom examina principalele sisteme referitoare la nexum.

(Va urma).

Alex. Cerban

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 21 Iunie 1913

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Maria A. Athanasovici și alții cu Maria Al. C. Nicolescu-Ianca

ACȚIUNEA ÎN REDUCȚIUNE. — DIVIZIBILITATE. — MOȘTENITORI REZERVATARI. — LEGITIMA DEFUNCTULUI. — ART. 841 COD. CIVIL.

Acțiunea în reducțiune ca orice acțiune ereditară fiind divizibilă, fiecare moștenitor rezervatar nu o poate intenta decât în limita și pentru garantarea rezervei sale calculată în raport cu numărul tuturor comoștenitorilor rezervatari, mai cu seamă când, ca în speță, au acceptat moștenirea.

Stabilirea drepturilor successorale și calcularea legitimei după numărul moștenitorilor cari au acceptat moștenirea, este o constatare de fapt care scapă controlului Curței de casație.

No. 453. — Respins recursul făcut de Maria A. Athanasovici, Ecaterina Maimarol și D. Marimarol soț și administrator legal al averii soției sale, Ana N. Negri, și N. Negri, soț și administrator legal al averii soției sale, contra deciziunii No. 112 din 1912 a Curței de apel din Craiova, secția I, în proces cu Maria Al. C. Nicolescu-Ianca.

S'a citit raportul făcut în cauză de d'l consilier Al. Alessiu.

S'a ascultat d-nii avocați D. Negulescu și V. Athanasovici, pentru recurenți, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat M. Antonescu, pentru intimată, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Exces de putere și omisiune esențială. Violarea art 841 cod. civil și a principiului că acțiunea în reducere pentru ceea ce excede rezerva se calculează după numărul moștenitorilor cari au drept la moștenire, iar nu și față de aceia ale căror drepturi sunt prescrise. Curtea de apel din Craiova, consideră că acțiunea ereditară este divizibilă; că noi reclamanții dela prima instanță nu putem cere decât complinirea legitimei autoarei noastre Ana Hagiopol, iar nici decum întreaga sumă care excede cotitatea disponibilă; căci această sumă aparține tuturor rezervatarilor, care sunt în număr de cinci, întrucât Maria Nicolescu-Ianca a renunțat la 1879 la succesiunea părintelui său Ștefan Jianu. Fiind vorba de cinci moștenitori rezervatari și masa succesorală fiind de 1.286.320 lei, legitima ce se cuvenea Anei Hagiopol, mama noastră, nu putea fi decât de 192.948 lei. Curtea de apel merge mai departe că reduce la $\frac{1}{2}$ și această acțiune la rândul său, întrucât trei din cei șase moștenitori ai defunctei Ana Hagiopol nu figurează ca reclamanți în prezenta acțiune; Curtea de apel, hotărând astfel, violează principiul că rezerva hereditară se determină în raport numai cu moștenitorii cari reclamă succesiunea, iar nici decum nu se poate divide această acțiune față de aceia ale căror drepturi sunt prescrise, după cum constată chiar Curtea de apel».

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că recurenții au intentat acțiune la tribunal contra intimatei Maria Nicolescu-Ianca, pentru a fi obligată să le plătească suma de lei 300.000, sumă cu care pretindeau că s'a atacat rezerva autoarei lor Ana Hagiopol, ca moștenitoare a defunctului Ștefan Jianu și cu cât intimata ar fi luat prin înzestrare mai mult peste partea disponibilă.

Tribunalul admitând în parte această acțiune, intimata Maria Nicolescu-Ianca, a făcut apel care i-a fost admis în totul, reformându-se sentința tribunalului și respingându-se ca nefondată acțiunea.

Că, Curtea de apel spre a hotărâ astfel, între altele se întemeiază și pe considerațiunea că Ana Hagiopol, autoarea reclamanților, a primit chiar mai mult decât legitima sa din succesiunea tatălui său;

Considerând că acțiunea în reducere, ca orice acțiune ereditară, fiind divizibilă, fiecare moștenitor rezervatar nu o poate intenta decât în limita și pentru garantarea rezervei sale calculată în raport cu numărul tuturor comoștenitorilor rezervatari, mai cu seamă când, ca în speță, au acceptat moștenirea;

Că, Curtea de apel, examinând drepturile Anei Hagiopol, autoarea reclamanților, în moștenirea tatălui său și calculând cu deamănuntul legitima ei, după numărul comoștenitorilor care au acceptat moșteni-

rea, constată că nu numai că nu a fost atinsă, dar chiar că suma primită de numita din moștenirea tatălui său întrece legitima sa, constatare de fapt care scapă de controlul Curței de casație;

Că, astfel, motivul V de recurs care vizează această considerațiune a Curței de apel nefiind fondat și deciziunea atacată menținându-se pe această considerațiune, rămâne fără interes examinarea celorlalte motive de casare.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI

SECTIUNEA I

Audiența dela 5 Septembrie 1913

Președînța d-lui G. Tanoviceanu, prim-președinte

Gavrilă M. Ivanof

ACTE DE STARE CIVILĂ. — MENȚIUNI SUPERFLUE ȘI INESACTE. — RECTIFICARE. — INTERES MORAL. — ART. 22, 42 ȘI 84 COD. CIVIL.

Legea nepermițând oficerilor de stare civilă de a trece în actele stării civile decât declarațiunile ce sunt datoare a face părțile care se înfățișează înaintea lor, și această proibițiune a legii neputând rămâne fără sancțiune, rezultă că partea interesată poate cere rectificarea actului pentru o mențiune superflue și neexactă, precum ar fi naționalitatea părinților, care nu este cerută a fi arătată în act.

Interesul moral este suficient pentru a face să fie primită o asemenea cerere.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Gavrilă M. Ivanof contra sentinței tribunalul Covurlui secția I, No. 97 din 1913, prin care s'a respins cererea de a i se rectifica actul său de naștere trecut în registrul de stare civilă al primăriei comunei Galați sub No. 1242 din 1891;

Având în vedere concluziunile orale și actele din dosar;

Având în vedere că, potrivit art. 42 din codul civil, actele de naștere se alcătuiesc în temeiul declarațiunilor persoanelor arătate de acest text, iar

art. 43 din același cod, relativ la mențiunile ce trebuie să cuprindă aceste acte, nu prevede și naționalitatea părinților declaranți; că, pe de altă parte, art. 22 din cod. civil nu permite ofițerilor de stare civilă a trece în actele stărei civile decât aceia ce trebuie declarat de persoanele ce se înfățișază înaintea lor, de unde rezultă că declarațiunea naționalității nu trebuie făcută în actele de naștere;

Că, neobservarea acestei prohibițiuni a legeri n'a putut rămâne fără sancțiune și orice declarațiuni inutile, inexacte, incomplete sau prohibite, trecute în actele stărei civile, pot fi rectificate, potrivit art. 84 din cod. civil, de orice persoană interesată care s'ar simți prejudiciată sau jignită prin asemenea declarațiune; că, din termenii generali ai art. 84, reese că rectificarea se poate cere în cazul unei declarațiuni superflue ce nu trebuie să cuprindă actul, cum e cea a mențiunei „din părinți bulgari“, care poate fi alta decât cea arătată în act, întrucât legea nu face nici o restricțiune în această privință; că, pentru a se cere asemenea rectificare e suficient ca partea ce se pretinde vătămată să dovedească un interes moral; că, apelantul arată că are un asemenea interes, care nu i se poate tăgădui, pentru că prin o mențiune inexactă de o asemenea natură s'ar putea naște o confuziune asupra adevăratei sale naționalități, care bine înțeles nu poate fi stabilită pe această cale.

Că, dar, apelantul justificând un interes moral actual, destul de serios, spre a i se încuviința suprimarea mențiunei în chestiune, nu-i poate fi refuzată cererea sa de rectificare fără a se aduce o reală atingere interesului invocat; că, nu se poate trage un argument contrar din dispoz. art. 59 din regulamentul actelor de stare civilă, pentru că acest regulament nu poate modifica legea și nici nu restrânge rectificarea actelor de stare civilă, numai la cazurile când mențiunile pretinse de lege ar conține greșeli sau enunțări prohibite de lege, acest text în adevăr e numai enunțativ iar nu limitativ și nu vizează cazul unei rectificări cerută pe motiv că actul ar conține și mențiuni pe cari legea nu le pretinde;

Că, astfel fiind, urmează a se admite apelul și deci și cererea și a se dispune ștergerea mențiunei „din părinți bulgari“ cuprinsă în actul său de naștere.

Pentru aceste motive, admite apelul, etc. 1).

Semnați: G. Tanoviceanu, Al. Bărsescu, Al. Procopiu, M. Patron, A. Peretz.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI CONSTANȚA

Audiența dela 11 Septembrie 1913

Președința d-lui I. Epureanu, judecător

Ministerul Instrucțiunii Publice și Cultelor cu Angelina V. Petcu și alții.

ÎNCHIRIERE. — VICIU ASCUNSE. — PLOȘNIȚE. — REZILIERE. — ART. 1422 ȘI 1439 COD. CIVIL.

Existența ploșnițelor în imobilul închiriat constituie un viciu pentru care locatarul este în drept a cere rezilierea contractului de locațiune de câte ori prezența acestor insecte nu-i este imputabilă și-i aduce o incomoditate echivalentă cu imposibilitatea de a se folosi de imobilul închiriat.

No. 533. — S'a prezintat d-l avocat Iuliu Dragomirescu din partea Ministerului instrucțiunii publice și Cultelor, și d-l avocat G. D. Benderli din partea părților Angelina V. Petcu și ceilalți.

Tribunalul,

Asupra acțiunii introdusă de ministerul cultelor și instrucțiunii din București prin petiția înreg. la No. 19038 din 1913 care, după cum s'a modificat în ședința dela 4 Iulie 1913 și astăzi, are de obiect a se declara reziliat pe ziua de 1 Septembrie 1913 contractul de închiriere intervenit între ministerul instrucțiunii și al cultelor și moștenitorii defunctului Vasile Petru cu privire la imobilul situat în Constanța str. Căramidari colț cu str. Griviței No. 4, 6 și 8, imobil rămas în proprietatea pârâtei Angelina V. Petcu în urma partagiului averii defunctului Vasile Petcu;

Având în vedere concluziunile orale puse de părți

1) Această afacere s'a judecat din nou, după divergența ivită între d-nii consilieri D. Buzdugan și Corneliu Botez, cari au fost pentru admiterea apelului, și d-nii I. Corjescu și V. Bălănescu cari au fost pentru respingerea apelului. Formându-se un nou complex, după vacanță, afacerea a fost judecată în sensul arătat prin prezența deciziune.

consemnate în jurnalul No. 7657 din 3 Septembrie 1913, acele scrise depuse, cum și acele orale puse astăzi, din care se constată următoarele :

Intre ministerul cultelor și instrucțiunii publice și moștenitorii defunctului Vasile Petcu a intervenit contractul de închiriere a imobilului acestora, situat în Constanța, str. Cărămidari colț cu str. Griviței No. 4, 6 și 8, pentru instalarea școlii normale de învățători, pe timp de 3 ani, începător de la 1 Septembrie 1912 și cu chirie anuală de 11.000 lei plătită în rate semestriale la Aprilie și Octombrie al fiecărui an, imobil care în urma partajului făcut între moștenitorii sus numitului defunct a rămas în proprietatea pârâtei Anghelina V. Petcu ;

La 7 Maiu 1913, ministerul instrucțiunii și al cultelor prin adresa No. 31345 înregistrată la No. 19038 din 7 Maiu 1913 a introdus contra moștenitorilor defunctului Vasile Petcu acțiune pentru rezilierea contractului, pe motivul că imobilul se găsește într'o extremă stare de murdărie și insalubritate, fiind inundat de păduchi de lemn, din care cauză e inlocuibil, acțiune care apoi în ședința dela 4 Iulie 1913, a fost modificată în sensul că menține în cauză ca pârâtă numai pe Anghelina V. Petcu, care a devenit singură proprietară în urma actului de partaj intervenit între moștenitorii defunctului Vasile Petcu ;

Având în vedere că, în dovedirea acțiunii, procuratorul reclamantului a cerut și tribunalul prin jurnalul No. 7180 din 18 Iulie 1913 a încuviințat facerea unei cercetări locale cu martori și expert spre a se stabili prin martori în ce stare se găsea imobilul în momentul când a fost instalată școala în el și dacă avea păduchi de lemn, iar prin expert să se constate starea de salubritate, adică dacă corespunde cerințelor de a fi locuit sau nu ;

Având în vedere că, din depunerile martorilor propuși de reclamant și ascultați sub prestare de jurământ, conform art. 136 proc. civilă, rezultă că în mijlocul curței imobilului închiriat pentru școala normală din acel oraș erau niște privăți care s'au astupat prin luna Septembrie 1912 și care în timpul ploilor exală un miros greu, iar apa ce se adună din ploi neavând scurgere stagnează și infectează aerul ;

Că, toate camerele aveau ploșnițe și cu toate mă-

surile ce au fost luate de către locatari, nu a fost posibilă stârpirea lor ;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 1420 aliniatul 1, 2, și 3, din codul civil, locatorul este dator prin însuși natura contractului fără să fie trebuință de nici o stipulațiune specială de a trăda locatorului lucrul închiriat s'au arendat, de a-l menține în stare de a-i putea servi la întrebuințarea pentru care a fost închiriat s'au arendat și de a face ca locatorul să se poată folosi neîmpiedecat în tot timpul locațiunii ;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 1422 cod civil, locatorul trebuie să fie garantat pentru toate stricăciunile și viciile lucrului închiriat ori arendat ce-i împiedică întrebuințarea chiar de și nu au fost cunoscute locatorului la timpul locațiunii ;

Având în vedere că, în ceiace privește existența păduchilor de lemn în imobilul închiriat, deși martorii propuși de pârâtă au afirmat că casele închiriate nu au avut asemenea insecte, totuși nu poate fi pusă la îndoială, căci acest fapt s'a stabilit pe deplin, atât cu depunerile martorilor propuși de reclamant cât și cu raportul de expertiză și cu constatarea de visu consemnată de d-l președinte în procesul-verbal încheiat cu ocaziunea cercetării făcută la fața locului și din care rezultă în mod indiscutabil că, casele închiriate de reclamant pentru școala normală sunt invadate de păduchi de lemn și că, cu măsurile de dezinfectare ce s'au luat, totuși nu au putut fi distruse ;

Că, deasemenea, se constată din depunerile martorilor, procesul-verbal încheiat de d-l președinte și raportul de expertiză, că măsurile ce se iau nu pot fi eficace din cauză că zidurile au găurele și frizuri, iar dușumelele sunt căscate ;

Având în vedere că, pârâta prin apărătorul său a spus că, reclamantul nu poate cere rezilierea contractului, de oarece reparațiunile trebuitoare imobilului le-a făcut dânsul, reclamantul, care i-a și oprit din chirie, că imobilul a fost vizitat de o comisiune constituită de minister, care i-a plăcut și a opinat că imobilul este bun și că nu a fost pusă în întârziere de reclamant conform art. 1079 cod. civil ;

Conșiderând că, în ce privește primul motiv, este neîntemeiat pentru considerațiunea următoare, că e de netăgăduit și de almintrelea însuși apărătorul

pârâtei recunoaște că reclamantul a făcut reparațiuni la imobilul închiriat al căror cost l'a oprit din chirie și cu toate aceste reparațiuni făcute, totuși expertul inginer Venert prin raportul său conchide că pentru a putea fi întrebuințat imobilul vorbit mai sus este nevoie de a se face reparațiuni serioase, căci în starea actuală imobilul nu corespunde cerințelor normale de a fi locuit;

Că, în ce privește al doilea motiv, deasemenea este nefondat întrucât chiar în ipoteza că înainte de a fi închiriat, imobilul a fost vizitat de o comisiune pe care a instituit-o reclamantul și care a opinat că e bun, totuși această constatare nu-i poate folosi pârâtei întrucât atunci s'a putut ca imobilul să pară în stare bună și fiind examinat în mod sumar n'ar fi fost posibil ca să poată constata existența păduchilor de lemn, care au apărut mai în urmă și s'au descoperit după intrarea elevilor în școala normală;

Considerând că, în ce privește alegația pârâtei că, reclamantul ca locatar trebuia să o pună în întârziere pentru a garanta liniștită folosință a imobilului închiriat, câtă a fi respinsă, întrucât conform art. 1422 cod. civil, locatorul e obligat dela lege a garanta locatarului folosința pacinică și neturburată a imobilului închiriat, independent de faptul încunoștințării de către locatar;

Considerând că, întrucât în speță din complexul dovezelor menționate mai sus, se constată că imobilul închiriat de reclamant pentru școala normală din Constanța, este invadat de păduchi de lemn, și cu toate măsurile luate nu s'au putut stârpi aceste insecte, în atare caz imobilul are un viciu din a cărei cauză în conformitate cu dispoziția art. 2439 cod. civil, se poate cere desființarea contractului, căci existența păduchilor de lemn într'un local de școală, care are un număr însemnat de elevi în internat, cum e în speța de față, pune în imposibilitate întrebuințarea imobilului la scopul pentru care a fost închiriat;

Că, afară de acest viciu, se mai constată că din cauza astupărei privășilor din mijlocul curței imobilului închiriat și a pavagiului nenivelat, apa provenită din ploii stagnează în mijlocul curței și produce un miros greu, și în același timp infectează și aerul;

Că, față de cele spuse mai sus, tribunalul găsește acțiunea de față întemeiată și prin urmare

admite cererea reclamantului pentru rezilierea contractului;

Că, în ce privește data de 1 Septembrie 1913, de când să se declare reziliat contractul, întrucât pârâta prin apărătorul său în aceasta privință nu a făcut nici o obiecțiune, câtă a o încuviința.

Statuând asupra cheltuelilor de judecată pretinse de reclamant, tribunalul în suverana sa apreciere fixează quantumul la suma de lei una sută cincizeci.

Văzând că, din referatul corpului portăreilor tribunalul local, rezultă că se cuvine Statului ca cheltueli suma de lei 288, bani 95, urmează a obliga pe pârâta Anghelina V. Petcu și la plata acestei sume.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător I. Oprescu, admite acțiunea.

Semnați: I. Epureanu, I. Oprescu.

Observațiune. — Asupra vițiilor care dau loc la garanție în materie de locațiune, a se vedea D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. IX, pag. 96 urm.; în ce privește invaziunea ploșnițelor în localul închiriat, vezi Curtea de justiție din Geneva și nota profesorului dela Iași în *Dreptul* din 1899, No. 64, pag. 523.

S. R.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

AUTORITATEA TUTELARĂ DE SUPRAVE- GHIERE DIN GENEVA

6 Mai 1912

PUTERE PĂRINTEASCĂ. — DECĂDERE. — TUTELĂ. — STATUT PERSONAL.

Regulele de drept internațional aplicabile tutelei nu sunt neapărat aplicabile puterei părintești.

Autoritatea geneveză este competentă de a pronunța decăderea drepturilor din puterea părintească a unui Francez domiciliat în canton, chiar dacă această decădere ar atrage deschiderea tutelei. În asemenea caz, tutela se va deferi după regulele ei proprii, și anume, după dispozițiunile convenției dela Haga din 1912.

(Din *Jurnal Clunet*, anul 1913, p. 258).

Observațiune. — Care este natura statutului puterii părintești? Chestiunea este controversată, ca tot ce se atinge de dreptul internațional privat. A se vedea, în această privință, Tratatul de drept civil al d-lui profesor D. Alexandresco, tom. II, p. 485 urm. (ed. a 2-a) și numeroasele autorități citate acolo.

S. R.